Ministerie van Defensie

Aan	STASDEF
Van	PDGB
Afgestemd met	CDS, HDFC, DCO en DJZ, BZK, EZK
In afschrift aan	MINDEF

TER BESLISSING

Datum
30 mei 2024

Onze referentie
BS2024010055

Opgesteld door
[redacted]@mindef.nl

Aantal bijlagen
1

Nota

Kamerbrief afspraken aanpak verduurzaming vastgoed Defensie

Aanleiding

Huidige wet- en regelgeving vereist onder andere dat kantoren van vastgoedeigenaren vanaf 1 januari 2023 voldoen aan minimaal energielabel C. Ook moeten gebouwen en bedrijfsactiviteiten voldoen aan de energiebesparings- en bijbehorende vierjaarlijkse rapportageplicht (informatieplicht en onderzoeksplicht). De energiebesparingsplicht verplicht bedrijven en instellingen, waaronder ook een deel van de defensielocaties, alle maatregelen ter verduurzaming van het energiegebruik met een terugverdientijd van vijf jaar of minder te treffen. Defensie wil wat betreft energiebesparing als voorbeeld gaan gelden en ziet het als plicht om te voldoen aan wet- en regelgeving op dit gebied. Daarom is met spoed een inhaalslag bij Defensie nodig waarover afspraken zijn gemaakt met de bevoegde gezagen.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met bijgevoegde Kamerbrief. De brief is in nauwe samenwerking met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK)e en het ministerie voor Klimaat en Energie opgesteld. Op 23 mei 2024 heeft de minister van BZK een commissiedebat 'Klimaatakkoord Gebouwde omgeving' waarin waarschijnlijk ook de label C-verplichting aandacht krijgt. Geadviseerd wordt bijgevoegde brief voor die datum naar de Kamer te verzenden.

Kernpunten

- Om de noodzakelijke maatregelen uit te kunnen voeren zonder dat dit de operationele gereedheid of de opgave van het Strategisch Vastgoedplan 2022 beperkt, heeft Defensie in samenwerking met de verschillende bevoegde gezagen een plan van aanpak uitgewerkt om zo snel als mogelijk te voldoen aan de wettelijke verplichtingen, zoals beschreven in voorliggende Kamerbrief.
- Er is een gefaseerde aanpak, waarbij we vanaf medio 2024 beginnen met het uitvoeren van de nog te treffen (erkende) maatregelen op de locaties. Defensie neemt overigens bij de uitvoering hiervan waar mogelijk ook extra maatregelen die nodig zijn voor de lange termijn klimaatdoelstellingen van 2050 ('*Paris Proof*', aardgasvrij e.d.)
- De gekozen werkwijze in samenhang met het centraal beleggen van dit vastgoedvraagstuk moet voor Defensie resulteren in het versneld voldoen aan de wet- en regelgeving inzake de energiebesparingsplicht en energielabel-C-verplichting.
- De Tweede Kamer wordt in het derde kwartaal van 2024 geïnformeerd over de stand van zaken rondom de verduurzaming van het vastgoed en de nadere invulling van de werkzaamheden conform de afspraken met de bevoegde gezagen.

Toelichting

Financiële overwegingen

Volgens de huidige inzichten zal het naleven van de afspraken circa 600 miljoen euro kosten, deze kosten zijn ingepast binnen de Defensiebegroting. De komende periode zullen de financiële consequenties, alsmede de besparingen die de inhaalslag oplevert, nader worden uitgewerkt.

Juridische overwegingen

Uit de Kamerbrief blijkt dat Defensie in het kader van de operationele gereedheid en de uitvoering van het Strategisch Vastgoedplan 2022, specifieke afspraken heeft gemaakt met de betreffende bevoegde gezagen. Voorts volgt uit de Kamerbrief dat Defensie nu een extra inspanning dient te leveren om te voldoen aan de betreffende duurzaamheidsverplichtingen. Het is van belang dat Defensie voldoet aan wet- en regelgeving hieromtrent.

Communicatie

De Directie Communicatie (DCo) bereidt een intranetbericht voor om de medewerkers te informeren over de plannen. Bij het versturen van de Kamerbrief over het meer concrete implementatieplan zal opnieuw worden gekeken naar in te zetten middelen.

Overweging uitvoering

Het verduurzamen van al het defensievastgoed kan niet op het zelfde moment worden uitgevoerd, dat is een langjarig proces. Daarbij komt dat Defensie hiervoor afhankelijk is van de capaciteit van Defensie, het Rijksvastgoedbedrijf en de markt. Daarnaast zijn bij de uitvoering diverse risico's geidentificeerd zoals hogere bouw en materiaalkosten door schaarste aan bouwmaterialen, de inflatie en de hogere rente. Andere risico's zijn de strenger wordende veiligheidseisen, de regelgeving op het gebied van stikstofuitstoot (in de buurt van Natura 2000-gebieden moeten projecten elektrisch worden uitgevoerd), een overbelast elektriciteitsnetwerk en de beperkte beschikbaarheid van elektrisch bouwmaterieel.

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

De persoonsgegevens van de steller en de ondertekenaar worden gelakt vanwege bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

DE PLAATSVERVANGEND DIRECTEUR-GENERAAL BELEID